



Noticias, reivindicaciones, opiniones y pensamientos sobre patrimonio industrial.

PATRIMONIO INDUSTRIAL - INDUSTRIAL HERITAGE - PATRIMOINE INDUSTRIEL

**Datos personales**

 [Patrimonio Industrial Arquitectónico](#)

[Ver todo mi perfil](#)

**Web Patrimonio Industrial Arquitectónico**



**CONTACTO**  
[patrimonioindustrialarqco@gmail.com](mailto:patrimonioindustrialarqco@gmail.com)

- [POLÍTICA DE PRIVACIDAD del Blog](#)
- Acerca del blog y de mí
- Curriculum vitae de Diana Sánchez Mustieles.
- [WEB PATRIMONIO INDUSTRIAL ARQUITECTÓNICO](#)
- Colaboraciones, comentarios, críticas.
- [SUSCRIPCIÓN BLOG](#)





Mostrando entradas con la etiqueta **Exposiciones industriales**. [Mostrar todas las entradas](#)

martes, 15 de junio de 2021

## Exposición virtual “La memoria de les Fàbriques”

La Red de Archivos Municipales ha presentado esta exposición virtual sobre las huellas de la industrialización en los documentos de los archivos municipales que se han conservado hasta nuestros días.

**Coordinación y selección de documentos:** Equip d'arxivers del Programa de Manteniment de la Xarxa d'Arxius Municipals de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

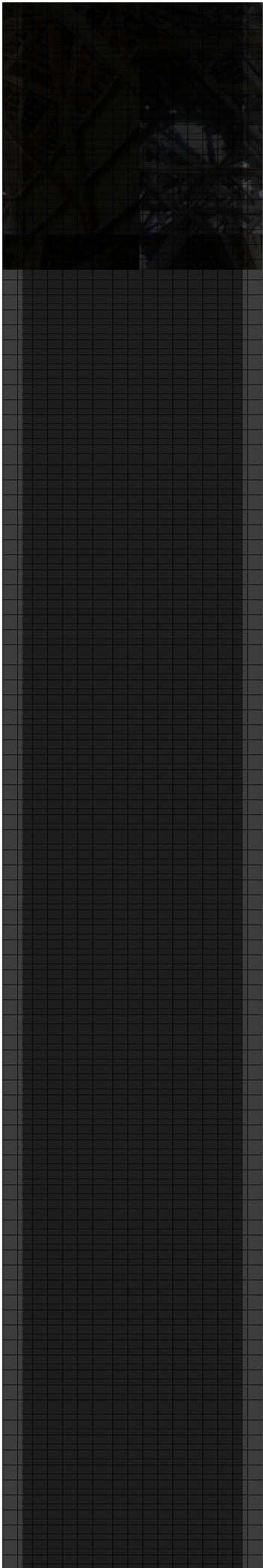
**Edición y producción:** Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional de la Diputació de Barcelona.



L'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona presenta una panoràmica de la industrialització, des del segle xix fins a mitjan segle xx, amb les empremtes que han quedat registrades als documents dels arxius municipals, que s'han conservat fins als nostres dies. La memòria de les fàbriques és una mostra de documents d'arxiu d'ajuntaments de la província de Barcelona, formada per 112 documents procedents de 24 arxius municipals.

**CATEGORÍAS**

Aplicaciones sobre Industrial (3) Archivo (9) Arqueología Ind. Arquitectura industria (14) Arte e Industria Artículos de opinión Artículos donde aparezco y yo (53) Ayudas y recursos (7) Biblioteca de Industrial Arquitecto Bodegas (33) (93) Comercio Industrial Comunicaciones reales Concursos arquitectónicos Concursos en los que participo (6) Concursos fotográficos otros Congreso/cursos (373) Conferencias Jornadas/Seminarios Curiosidades industriales (89) Diccionarios Patrimonio Industrial Patrimonio Cultural Documentos patrimonio industrial descargable (361) (47) Entrevistas (2) sobre patrimonio (272) Eventos y ferias (277) Exposiciones industriales (140) Industrial (9) Fábricas Patrimonio Industrial autores/artistas/arquitectos reconocidos. (8) Gestión Industrial (1) Imágenes (106) Inventarios Patrimonio Industrial Industriales (17) La fábrica (18) Legado y protección Industrial (73) revistas (382) Lluvia (1) Maestros de la arquitectura industrial Coleccionismo (1) Mercado Trabajo (76) Mercado colección industrial dibujos Industriales Museos Industriales Nostalgia Industrial Noticias patrimonio Industrial Oleoturismo (21) Industriales (35) Ciudadana (19) Cerámico (6) Patrimonio tiempo de coronamiento Patrimonio Ferroviario Patrimonio Industrial Patrimonio Industrial Andorra (537) Patrimonio Andorra (3)



La memòria de les Fàbriques

La mostra



LA  
MEMÒRIA  
DE LES  
FÀBRIQUES

# La mostra

*La memòria de les fàbriques* és una mostra de documents d'arxiu d'ajuntaments de la província de Barcelona, formada per 112 documents procedents de 24 arxius municipals.

Amb aquesta mostra volem posar a l'abast de tothom — interessats, investigadors i de la ciutadania en general — els documents d'arxius municipals de poblacions de fins a 10.000 habitants que gestionen els arxius itinerants del Programa de Manteniment de la Xarxa d'Arxius Municipals, coordinat per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Enguany, presentem una panoràmica de la industrialització, des del segle XIX fins a mitjan segle XX, als emprendents que han quedat registrades als documents dels arxius municipals, que s'han conservat fins als nostres dies.

La industrialització és un tema difícil d'abastar per les seves moltes conseqüències econòmiques, socials, polítiques i urbanístiques, entre d'altres. El que s'ha conservat, sobretot, als testimonis materials, com els edificis o les instal·lacions industrials en major o menor mesura, i els documents d'arxius pùblics i d'àmbit privat, també ens han deixat actes vivents que a menys d'interpretar-los representen el testimoniage oral de les persones que, amb les seves mans, van fer possible la consolidació progressiva d'una societat industrial, amb un gran impacte en el món del treball i en la lluita pels seus drets i condicions laborals.

Amb aquesta mostra volem recuperar el passat per reivindicar-lo, per conèixer-ne més detalls i més matíos, perquè sensé una memòria diversa i plural — arquitectònica, documental i oral — és molt difícil explicar el present i projectar-nos encertadament envers el futur.

La selecció de documents dels arxius municipals s'han organitzat en quatre àmbits: el control de l'Administració, la gestió industrial, els obrers i les obres; i les instal·lacions i màquines que reflecteixen com es va desenvolupar el fenomen de la industrialització.

La mostra s'estructura en dues parts: una presentació de l'Oficina de Patrimoni Cultural i una contextualització del tema per part d'un especialista, acompanyades d'una galeria d'imatges de documents identificats en els quatre àmbits esmentats, d'un vídeo i d'un mapa de localització. Amb un format eminentment visual, volem arribar fàcilment a tots els públics de la xarxa.

Amb accions de difusió com aquesta, sense cercar-ne l'exhaustivitat i amb una clara voluntat de divulgació, volem apropar el contingut del patrimoni documental local a la societat i contribuir a suscitar l'interès necessari per coneixer-lo millor, si escacs, investigar-lo.

Tan bé volem evidenciar una segona més que la qualitat i quantitat dels arxius municipals dels ajuntaments facilita la conservació d'aquests documents i possibilita, com aquesta mostra, la difusió d'un patrimoni cultural d'alt valor històric, a voltes no prou conegut.

Per últim, relacionem aquesta activitat de difusió en el marc del Dia Internacional dels Arxius, que se celebra el 9 de juny; dia en què es promouen i es valoren els arxius d'arreu del món com a garants de la memòria individual i col·lectiu del conjunt de la ciutadania. Enguany, aquesta iniciativa forma part d'un programa d'activitats commemoratives per l'Avui General i l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona amb l'objectiu de sumar esforços perquè la ciutadania pugui conèixer i valorar més el patrimoni documental de la corporació i de l'àmbit local, en aquesta ocasió relacionat amb la industrialització.

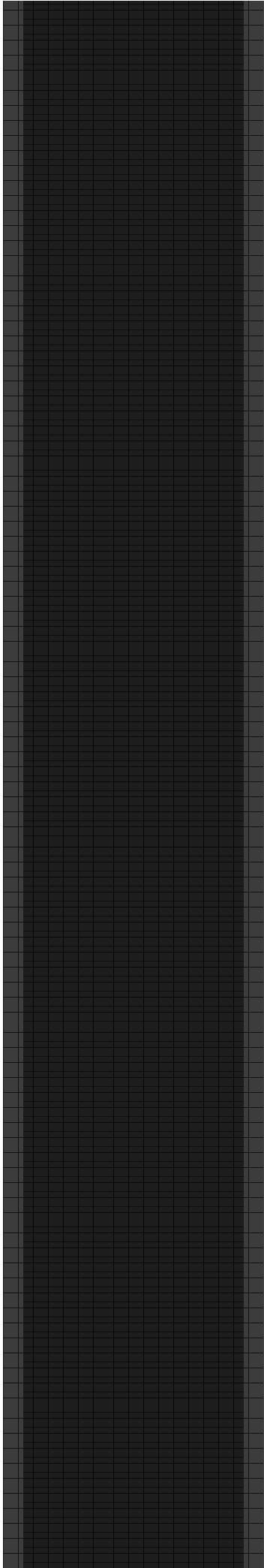
Oficina de  
Patrimoni  
Cultural  
Juny de 2021

**Desde el siguiente link se puede ver la exposición**

<https://www.diba.cat/>

Video «La memòria de les fàbriques» exposició virtual de la #XAM. #SIA 2021





La memoria de les Fàbriques

El tema

**LA  
MEMÒRIA  
DE LES  
FÀBRIQUES**

## La industrialització a la Catalunya interior, un fenomen molt divers

El pas des d'una societat agrària cap a una societat industrial, el que coneixem amb el nom d'**industrialització**, va ser un fenomen que a Catalunya va prendre especial importància a partir del primer quart del segle XIX i que va implicar uns canvis econòmics, socials i polítics profunds.

Fugint de la visió centralitzada del motor industrial barceloní i del litoral, a les comarques interiors de Catalunya també es va desenvolupar un gran dinamisme econòmic. Al llarg del segle XIX, a part dels principals districtes industrials com Berga, Manresa, Vic, igualada i Sallent es va anar teixint un entramat industrial complex que es va estendre com una taca d'o ala resta del territori interior. Cal tenir present que aquest procés industrialitzador es va produir en paral·lel a la crisi que s'iniciava amb l'estapa anterior, més aviat va ser la culminació d'un procés d'essençialització territorial, de diversificació de la producció i d'integració dels diferents mercats locals que es remunta als segles XVII i XVIII, fins i tot abans, i que va generar una cultura industrial en què s'aprofaven totes les oportunitats de negocis.

El pal de paller de la industrialització catalana va ser la producció de filats i teixits de cotó. La veritable transformació del model productiu li trobem amb l'ambada, a partir de mitjan segle XIX, de les selfactines. Coincidint amb la difusió de la turbina i de la màquina de vapor, aquestes noves màquines de filar —molt més intensives en l'ús d'energia— van permetre que es concorregués tot el procés productiu ubicat en un sol edifici: la fàbrica. Així, i seguint l'exemple del segle XVIII, fins i tot s'hi va afegir al costat d'un curs fluvial per aprofitar l'energia hidràulica, tot i els problemes que això podia comportar. Aquest model fabril va experimentar un creixement exponencial al llarg de

tota la segona meitat del segle XIX. Atès que les zones properes als nuclis urbans ja estaven ocupades i hi havia la necessitat de proporcionar més d'obra estable, molts industrials van decidir construir-hi blocs de pisos i algunes serveis per als treballadors. Aquest va ser l'origen de les colònies industrials, un model empresarial que va generar autèntics poblets obrers situats en entorns rurals, amb múltiples serveis i equipaments i que es va caracteritzar pel fort control social i laboral exercit per a qui estava sotmesa la mà d'obra. Aquest procés d'expansió fluvial va comportar que moltes zones de la conca del Llobregat i del Ter, fins aleshores despoblades i amb poca tradició fabril, experimentessin un autèntic desenvolupament industrial. En són exemple els municipis de Gironella, Casserres, Sant Vicenç de Torelló, Orls i les Masies de Roda, entre molts d'altres.

Si per una cosa es va caracteritzar la industrialització catalana va ser per la seva intensitat i velocitat. A part del tèxtil, a partir de finals del segle XIX, es va començar a formular i de l'electricitat, Catalunya va experimentar un autèntic procés de diversificació industrial. En primer lloc destaca la mineria, tant del carbó com de la sal, i les principals explotacions

**“El pal de paller de la industrialització catalana va ser la producció de filats i teixits de cotó.”**

La memoria de les Fàbriques

El tema

**LA  
MEMÒRIA  
DE LES  
FÀBRIQUES**

de carbó, en aquest cas del lignit, les troben a l'Alt Berguedà: a Figols, Cercs, Vallcebre i la Pobla de Lillet. Si bé les primeres explotacions sistemàtiques daten del principi de la segona meitat del segle XIX, la veritable embranzida i modernització la trobem amb l'arribada de Josep E. de Olano l'any 1865. Aquest fet va suposar un dràstic canvi en el seuport econòmic de la zona, i fins i tot s'hi va embarcar a construir una gran central tèrmica. Pel que fa a la sal, l'any 1912 la societat Macany i Viader va descobrir, al pou del Salt de Súria, un important jaciment de sal potàssica, un mineral molt preuat com a fertilitzant i per a l'elaboració de la pòlvora. Al cap de pocs anys, municipis com Súria, Cardona, Sallent i Balsareny van veure com grans empreses —Solvay et Compagnie o la Unió Espanyola de Explosius S.A.— iniciaven les extraccions d'aquest mineral a gran escala.

Aquesta diversificació industrial també es va reflectir en altres sectors dispersos pel territori com els casars de la producció de ciment —a Castellterçol de N'Hug—, de gres —a Montmeló i de Sant Joan de Vilatorrada—, de les explotacions agropecuàries —a Oihana—, de la producció farinera i vitivinicola i de la producció d'electricitat a partir de grans preses —als pantans de Foix, del Pasteral, de Sau, etc. Tampoc no ens hem d'oblidar de la indústria paperera, localitzada principalment a la comarca de l'Anoia —a Orpí, la Pobla de Claramunt, Capellades, etc.— i en zones properes com Gelida, a l'Alt Penedès. A cavall entre la fabricació manual i mecanitzada, es va especialitzar en la producció de paper florat i de fumar.

Aquest context laboral i social, marcat per la nova disciplina fabril, va comportar un procés de proletarització progressiva de bona part de la societat. Com es pot observar, la vida d'aquests treballadors i famílies era molt dura: mes, dones i nens havien de fer jornades laborals llargues, accompagnades d'uns salaris baixos i amb unes condicions de treball precàries.

**“Homes, dones i nens havien de fer jornades laborals llargues, accompagnades d'uns salaris baixos i amb unes condicions de treball precàries.”**

Usai Palau  
Investigador predoctoral  
Grup de Recerca “Treball, Institucions i Gènere” MIG  
Universitat de Barcelona

2

## Más información de la exposición en

<http://www.ub.edu>

Publicado por Patrimonio Industrial Arquitectónico en 6/15/2021 11:06:00 a.m. No hay comentarios:



Etiquetas: Archivos industriales, Exposiciones industriales, Patrimonio Industrial Cataluña

miércoles, 9 de junio de 2021

## Inauguración exposición “La Fábrica de Ideas”. L’Alcora

(421) Silos y  
(72) Tesis doctoral  
Patrimonio Industrial  
Texturas Industriales  
de investigación  
Trabajos de investigación  
que he realizado  
Factory (2) Venta de  
(60) Viajes Industriales  
(4) Visiones industriales  
Visitas  
industrial (95)  
Obrera (47) Web  
interesantes  
Patrimonio Industrial

### Archivo del blog

- 2011 (731)
- 2012 (709)
- 2013 (622)
- 2014 (685)
- 2015 (699)
- 2016 (667)
- 2017 (508)
- 2018 (483)
- 2019 (446)
- 2020 (503)
- ▼ 2021 (251)
  - enero (44)
  - febrero (44)
  - marzo (44)
  - abril (42)
  - mayo (37)
  - junio (38)
  - ▼ julio (2)

Arte e Industria  
Metafísico (2)

De nuevo la antigua estación de X...  
queda si...

### Asociaciones Patrias y Patrimonio Industrial

- TICCIH España
- INCUNA. Asociación para la Arqueología Industrial
- Asociación Vasca de Patrimonio Industrial y Obra Social
- Fundación Patrimonio Industrial de Andalucía
- Fundación Juan de la Cierva
- Asociación Gallega de Patrimonio Industrial
- Asociación Llampas de Hierro
- Asociación de amantes de las salinas de interior

### Páginas que sigo

**APUDEPA**  
DOS MONUMENTOS  
CINCO MUSEOS  
LA LISTA ROJA DEL  
PATRIMONIO DE  
NOSTRA  
Hace 2 días

**Fábricas de Río**  
FELIZ DÍA DEL LIBRO  
Técnica e Ingeniería  
España  
Hace 2 meses

**A La ciudad crítica**  
1st East West World Industrial Archaeology  
Hace 2 meses

**Aula G + I P A**  
ENCUENTRO MUJERES Y PATRIMONIO INDUSTRIAL  
Hace 3 meses

**C Lugares con historia**  
La escuela labora abandonada  
Hace 7 meses